

Piškotki in varovanje podatkov po EU

Piškotki bodo zagrenili poslovanje podjetjem, ki imajo spletne strani (kdo jih pa še nima?). Kako si lahko posladkate življenje nazaj, preberite spodaj, toda zagotovo ukrepajte do 15. junija 2013!

Piškotki od A do Ž

Piškotke je uvedel brskalnik Netscape Navigator (eden prvih spletnih brskalnikov, mlajše generacije tega ne sploh ne vedo več). Gre za kratke, največ 4.000 znakov dolge datoteke, ki se shranijo v lokalnem (vašem) računalniku oz. drugi napravi, s katero dostopate do spleta.

Spletni strežniki namreč samostojno pa tudi z drugimi spletnimi skriptami in aplikacijami lahko pošljejo odjemalcu do 255 znakov uporabnih informacij. Te lahko npr. spletni brskalnik shrani in vam s tem olajša ponovni obisk spletišča. *Piškotek* lahko vsebuje npr. vašo priljubljeno ozadje spletišča, ki ste ga nastavili, pa tudi npr. priljubljene izdelke v košarici, ki jih še niste kupili (to zadnje sicer manj uporabljano). Dokler so ti piškotki shranjeni pri vas, jih lahko spletna stran koristno uporabi za prilagoditev vaše uporabniške izkušnje.

Piškotke spletni brskalniki shranijo na (lokalni) disk, vsaj 300 vseh skupaj oz. do 20 za isto domeno (spletno stran). Lahko jih kadarkoli pobrišete prek menujev brskalnika, so pa v smislu poškodovanja računalnika ali okužbe z računalniškimi virusi popolnoma nenevarni.

In kaj ima EU s piškotki?

Svoboda v Evropski uniji je seveda visoko zastavljena vrednota. Zato dve direktivi EU opisujeta zasebnost, storitve in pravice uporabnikov elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva 2002/58/ES in še posebej [Direktiva 2009/136/ES - PDF](#)). In ker so uradno omenjeni tudi piškotki, Slovenija kot članica EU pa mora uvesti evropsko zakonodajo tudi lokalno, je bil konec leta 2012 spremenjen [Zakon o elektronskih komunikacijah \(Zekom-1\)](#).

Za piškotke je zanimiv le 157. člen, ki pa ne predpisuje podrobno, kateri piškotki so dovoljeni s posrednim dovoljenjem obiskovalca spletnih strani (kot je to zmotno napisalo neko slovensko spletno podjetje). Razširjeno razlago tega člena je napisal informacijski pooblaščenec RS v smernicah "[Kdaj lahko uporabljamo piškotke? \(PDF\)](#)". Na kratko o tem v nadaljevanju, Zekom-1 pa je določil obvezno uporabo v praksi (v spletnih straneh) v petih mesecih po začetku veljavnosti zakona 15. januarja 2013, torej 15. junija 2013.

Vrste piškotkov

Ne za peko, ampak za vaše brskanje. Vsaj vedeti morate, da ločimo začasne piškotke, ki so večinoma veljavni le v času vašega obiska določene spletne strani (in nato potečejo, tako kot poteče rok kolačkom, če jih ne pojedete prej :-)). Za vaše varovanje podatkov oz. zasebnost so bolj

"nevarni" trajni piškotki. Ti lahko izvirajo iz samega spletišča, ki ga obiskujete, lahko pa tudi od neke tretje osebe (oglaševalske mreže, ki prikazuje oglase na spletni strani).

Kar je najbolj pomembno, je to, da lahko kot lastnik spletne strani še naprej uporabljate piškotke, ki so nujni za pravilno delovanje spletišča, omogočajo uporabnikom na njihovo lastno željo določene prilagoditve (npr. barve ozadja, pisavo besedil ipd) pa tudi deljenje vsebin v družabnih omrežjih z dodatki, ki jih ima nameščena spletna stran. Dovolj je, da uporabnikom to le poveste - opozorite, kot na tej spodaj - in jim to opišete v [pogojih uporabe](#). Za boljše priporočam, da tudi naštejete piškotke, ki jih vaša spletna razlogi za njihovo uporabo.

strani
informacijo
stran uporablja, z

Vkolikor imate v spletnih straneh oglase raznih oglaševalskih mrež (npr. Google AdSense), lahko en sam klik nanje doda piškotek za določen interes ali določeno podjetje v vaš brskalnik. Še huje, če gre za t.im. ponovno ciljanje oz. sledenje, boste morda tako kot jaz kar naprej videvali oglas istega podjetja tudi na drugih spletnih straneh. Takšne piškotke povprečen uporabnik težko sam pobriše (razen če pobriše vse, kar ni vedno najbolje) in zato morate v tem primeru v spletno stran dodati skripto, ki NE omogoča shranjevanja takšnega piškotka, če se spletni uporabnik s tem ne strinja.

Kako lahko piškotki postanejo spet slastni?

Če ne uporabljate skript oz. dodatkov tretjih oseb, ki spadajo v kategorijo piškotkov, ki niso nujni za funkcionalnost spletišča, večjih težav ne bo. Dodajte skripto, ki bo le obvestila uporabnike, da spletna stran uporablja piškotke. Spletišče Prezentacija se izvaja na WordPressu in uporablja dodatek [Cookie Law Info](#). Za vsa druga spletišča je več rešitev na voljo, meni je všeč odprtokodni (brezplačni) [Cookie Consent](#).

Prilagoditev piškotnih skript za spletišče zahteva nekaj minut do nekaj ur. Vse piškotke lahko fino pokaže Googlov brskalnik Chrome (z nameščenimi razvojnimi orodji za spletne razvijalce), pri čemer morate paziti, da obiščete vse strani (tudi z oglasi), ki lahko zapišejo piškotke obiskovalcu strani.

Seveda se bodo in se že pojavljajo zaslužkarji, ki delajo s temi piškotki slona iz muhe. Ali pa vsaj vztrajajo, da morate dodati takšno informativno skripto, četudi vaše spletišče morda sploh ne uporablja piškotkov.

No, če imate spletno stran in so piškotki pretrd oreh, pardon, pretrdo testo za vas po vsem zgornjem, [vam lahko tudi pomagam](#). Ne za nekaj sto evrov kot lahko pričakujete ponudbo spletnih agencij, ampak čas seveda je denar. Zdaj pa njam, piškoti!

Vir: <http://www.prezentacija.si/piskotki-in-varovanje-podatkov/>, 30. maj 2013.